

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**UMUMIY O‘RTA TA’LIM MUASSASALARIDA
O‘ZBEK (DAVLAT) TILI FANI BO‘YICHA NOMZODLARINI
TANLOV ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVI UCHUN
FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MUASSASALARIDA O‘ZBEK (DAVLAT) TILI FANI BO‘YICHA NOMZODLARINI TANLOV ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVI UCHUN FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya o‘zbek (davlat) tili fani bo‘yicha nomzodlarni ishga qabul qilish sinovida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni aks ettiradi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholashning asosiy maqsadi o‘zbek (davlat) tili fani mutaxassislarining fan bo‘yicha nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikmalari va kasbiy kompetensiyalarini kompleks baholashdan iborat.

Test topshiriqlari kasbiy faoliyatda zarur bo‘ladigan bilimlarni tanish va notanish vaziyatlarda qo‘llash, muammoli holatni tahlil qilish hamda maqbul yechimni tanlashga yo‘naltiriladi.

II. Me‘yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirining 2026-yil 15-iyundagi 203-son “Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirligi tizimidagi davlat maktabgacha ta‘lim tashkilotlari va umumiy o‘rta ta‘lim muassasalari xodimlarini tanlov asosida ishga qabul qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi buyrug‘i.

III. Baholash qamrovi

O‘zbek (davlat) tili fani bo‘yicha 40 ta test topshirig‘i taqdim etiladi va ularni bajarish uchun 60 daqiqa vaqt beriladi. Test topshiriqlarida yagona to‘g‘ri javobni talab qiladigan (Y1), moslashtirishni talab qiladigan (Y2) hamda ketma-ketlikni talab qiladigan (Y3) yopiq turdagi topshiriqlardan foydalaniladi. Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim hamda ko‘nikmalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Mutaxassislik fanlaridan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi hamda baholanadigan bilim va ko‘nikmalar bo‘yicha taqsimot

1-jadval

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Tildan amaliy foydalanish		

Talaffuz va imlo	– talaffuz va imlodagi tafovutlarni aniqlay olish; – imloviy jihatdan to‘g‘ri yozilgan so‘zlarni aniqlay olish; – bosh harflar imlosi, qo‘shib, ajratib, chiziqli bilan yozish qoidalarini bilish va foydalana olish; – fonetik o‘zgarishlar (tovush ortishi, almashishi va tushishi)ni farqlay olish.	10
Punktuatsiya	– yozma nutqda tinish belgilarini (so‘roq, undov, ko‘p nuqta; vergul, tire, ikki nuqta; nuqtali vergul, qavs, qo‘sh tirnoq) to‘g‘ri qo‘llay olish.	6
Uslubiyat	– qo‘shimchalarning kontekstdagi vazifasini tushunish, farqlash hamda to‘g‘ri qo‘llash; – so‘zlarning kontekstdagi ma‘nosi va vazifasini tushunish, farqlash hamda to‘g‘ri qo‘llash.	6
Til nazariyasi va lingvistik tahlil		
Lingvistik tahlil	– tovushlarni tasniflash, farqlash va amaliy vaziyatda to‘g‘ri qo‘llash; – so‘z va uning ma‘nolarini farqlash va amaliy vaziyatda to‘g‘ri qo‘llash; – so‘z tarkibini ma‘noli qismlarga ajratish, qo‘shimcha turlarini farqlash, amaliy vaziyatlarda to‘g‘ri qo‘llay olish; – so‘z turkumlari - mustaqil, yordamchi va alohida olingan so‘zlar guruhini farqlash, amaliy vaziyatlarda to‘g‘ri qo‘llay olish; – matn (gap)ni hozirgi o‘zbek adabiy tili sintaktik me‘yorlari asosida tushunish, farqlash va tahlil qilish.	14
Matnni tushunish		
Matn tahlili	– badiiy, ilmiy matn mazmunini anglash; – mumtoz matn mazmunini anglash.	4
Jami:		40 ta

Kognitiv ko'nikmalar taqsimoti

2-jadval

T/r	Kognitiv daraja	Izohi
1	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotlar, atamalar, qoidalar, tushunchalarni eslab qolish, ularning mazmuni, maqsadi va qo'llanishini tushunish
2	Qo'llash	Bilim va tushunchalarni yangi (notanish) kontekstlarda qo'llay olish
3	Mulohaza qilish	Faktlar, dalillar, fikrlarni taqqoslash, tahlil qilish, taxmin qilish va xulosa(lar) chiqarish

IV. Baholash mezonlari

Test topshiruvchining umumiy natijasini (raw score) hisoblash uchun har bir to'g'ri javob uchun 2,5 ball, noto'g'ri javob uchun ball berilmaydi. Umumiy eng yuqori natija 100 ballni tashkil etadi.

V. Imtihon tartibi

Test topshiruvchi imtihonga shaxsini tasdiqlovchi hujjat bilan keladi va test tashkilotchisi tomonidan belgilangan tartibga rioya qiladi. Imtihon boshlanishidan oldin test topshiruvchilarga topshiriqlarni bajarish hamda javoblarni belgilash tartibi tushuntiriladi.

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet, quloqchin, elektron eslatma, ruxsat etilmagan bosma yoki elektron materiallardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish va nazoratchi ko'rsatmalariga amal qilmaslik taqiqlanadi. Qoidabuzarlik aniqlanganda, u belgilangan tartibda rasmiylashtiriladi va test topshiruvchi imtihondan chetlashtirilishi mumkin.

VI. O'zbek (davlat) tili fanidan tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

O'zbek tili

1. 2-sinf. O'zbek tili darsligi (I, II qism) darslik / Sh.T.Axmetova, N.R.Normatova. – Toshkent: Novda Edutainment, 2023.

2. 3-sinf. O'zbek tili darsligi (I, II qism) darslik / Sh.T.Axmetova, N.R.Normatova. – Toshkent: Novda Edutainment, 2023.

3. 4-sinf. O‘zbek tili darsligi (I, II qism) darslik / Sh.T.Axmetova, N.R.Normatova. – Toshkent: Novda Edutainment, 2023.
4. 5-sinf. O‘zbek tili darsligi. N.Rasulov, D.Usmonova, Y.Hasanova. – Toshkent: Novda Edutainment, 2023.
5. 6-sinf. O‘zbek tili darsligi. D.Xidoyatova, N.Rasulov, N. Yuldasheva, N.Usmonova, Y.Xasanova. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2022.
6. 7-sinf. O‘zbek tili darsligi. D.Xidoyatova, M.Tulasheva, N.Rasulov, N. Matalipova, N.Allamberganova, O.Beganchova. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2022.
7. 8-sinf. O‘zbek tili darsligi. D. Xidoyatova, I. Bakirova, F. Rahmatova, N. Rasulov — Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2025.
8. 9-sinf. O‘zbek tili darsligi. A.Rafiyev, G.Muxamedjanova. – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
9. 10-sinf. O‘zbek tili darsligi. G.Asilova, D.Xidoyatova, N.Rasulov, G.G‘ulomova, I.Xojiyeva, G.Sattorova. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2022.
10. 11-sinf. O‘zbek tili darsligi. X.Muxitdinova, F.Tolipova, D.Nuriddinova, Sh.Abduraimov, R.Eshboyeva. – Toshkent: Davr nashriyoti, 2018.
11. 11-sinf. O‘zbek tili darsligi. X.Muxitdinova, F.Tolipova, D.Nuriddinova, Sh.Abduraimov, R.Eshboyeva. – Toshkent: G‘afur G‘ulom, 2020.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. H. Jamolxonov, Hozirgi o‘zbek adabiy tili, Toshkent, Talqin – 2005 y.
2. Dilnavoz Yusupova “G‘azallar sharhi” – Istiqlol davri o‘zbek navoiyshunosligi 27- jild. Toshkent – 2022
3. “O‘zbek tilining katta imlo lug‘ati” – E.A.Begmatov, A.R.Madvaliyev, Y.R.Odilov. Toshkent: “Kafolat print company” nashriyoti, 2023.
4. “O‘zbek tilining izohli lug‘ati”– A.Madvaliyev, N.Mahkamov. D.Xudoyberganova, O.Odilov. “O‘zbekiston nashriyoti” Toshkent – 2021.
5. Paronimlar lug‘ati, Toshkent, O‘qituvchi – 1974.
6. O‘zbek tilining izohli frazeologik lug‘ati, Toshkent, O‘qituvchi – 1978.

VII. Eslatma

Test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan manbalarda aks etgan qonunchilik, kasbiy mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi. Biroq topshiriqlar manbalardan to‘g‘ridan-to‘g‘ri olinmaydi. Test topshiriqlari talabgorning kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish, bilimni amaliyotda qo‘llash va asosli qaror qabul qilish ko‘nikmalarini baholashga qaratiladi.

